

Liber

corpis q̄ nā mō:cū viuat ex aia. Nō eī alī p̄t
iā corporalia q̄ post resurrectō futura sūt senti
retormēta. In qz vita qliscūq̄ aliquō bonū est:
dolor aut̄ malū: iō nec viuere corp̄ dicendū ē:
in q̄ aia n̄ viuēdi cā est s̄ dolēdi. Vluit itaq̄ aia
ex deo:cū viuit bñi.nō em̄ pōt bñi viuere nisi do
opāte in se qd̄ bonū est. Vluit aut̄ corp̄ ex aia:
cū aia viuit in corpe: seu viuit iā seu nō viuat
ex deo. Impioz nāq̄ i corpib̄ vita: nō aiaq̄ s̄
corp̄ vita est: quā p̄t eis aie etiā mortue: h̄ē
adeo deserte: quātulacūq̄ p̄pa vita ex q̄ etiā i
mortales sūt nō desistēte ferre. Vlez in dāna-
tōe nouissima q̄ quis hō sentire nō desinat: tñ qz
se nsus ipe nec voluptate suauis nec q̄ete salu-
bris: s̄ dolore penal est: nō i merito mors est po-
ti: appellata q̄ vita. Iō aut̄ scda: qz p̄ illā p̄maz
est q̄ sit coher entū direptio naturaz: s̄ue diet
aie: s̄ue aie t corporis. De p̄ma igis̄ corporis morte
dici pōt: q̄ bonis bona sit: malis mala. Ecda hō
sine dubio: s̄c nullorū bonorū est. ita nullibona.

DOn aut̄ dissilanda nascit qō: **La. III.**
Vt̄ reuera mors q̄ separat aia t corpus
bonis sit bona. Qz si ita est: quō poterit obtiere
q̄ etiā iā sit pena p̄ti: hāc ei p̄mihēc nisi pec-
cauisent: p̄pessi vt̄q̄ nō fuissent. Quo igis̄ pa-
cto bona esse possit bois: q̄ accidere nō possit ni-
si mal. H̄z rursus si nō nūl̄ mal posset accidē: nō
deberet bois bona esse s̄ nulla. Cur em̄ esset vlla
pena: i qb̄ n̄ cēnt vlla punienda. Quapropter fa-
tendū est p̄mos q̄ de z hoies ita fuisse illūtutos:
vt̄ si n̄ peccauissent nullū mortē expirent gen̄:
s̄ eosdez p̄mos p̄tōres ita fuisse multatos: vt̄
etiā q̄cqd̄ eoz stirpe ess̄ exortū: eade z pena te-
neref obnoxii. Nō em̄ aliud ex eis q̄ qd̄ ip̄i fue-
rāt nasceret p̄ magnitudie q̄ppe culpe illū naz-
turā dānatio mutauit i pei: vt̄ qd̄ penal p̄ces-
sit i peccātib̄ hoib̄ p̄mis: etiā nālū seq̄ref i na-
scētib̄ ceteri: ncq̄ em̄ hō ita ex hoie: s̄chō ex-
puluere. Duluis nāq̄ hoī faciendo materies
fuit: hō aut̄ hoī gignendo pens. D̄roide qd̄ est
fra: nō h̄ est caro q̄uis ex fra facta sit caro. Qd̄
est aut̄ parēs hō: h̄ est t ples hō. In p̄mo igis̄
hoie p̄ feminā in p̄genie trāstix̄ vniuersuz ge-
nus hūanū fuit: qñ illa p̄iugū copula dñā suia
sue dānatiōis exceptit. Et q̄ hō factus ē nō cuz
crearef s̄cū p̄eccaret vt̄ puniref: h̄ genuit q̄stū
qd̄e atunet ad p̄ti t mortē originez. Nō em̄ ad
infantile hebetudinē t infirmitatē aī t corporis:
quā ydem̄ in p̄ulis p̄tō v̄l̄ pena ille redact̄
est: q̄ d̄s voluit esse tanq̄ p̄mo dia catulorū: q̄p
penes in bestiale vitā mortēq̄ deiecerat: sicut

Ds. 48 sc̄trū ē hō cū i honore ess̄ nō itellexit: cōpat̄
est pecorib̄ nō intelligib̄: t s̄lis factus ē illis.
Hili q̄ infantes infirmiores etiā cernim̄ in v̄su
motuq̄ mēbroz: t sensu appetēdi atz virādi: q̄

sūt alioz tenerrimi fetus aī latissi: tāq̄ se tāto at-
tollat excellenti⁹ sup̄ cetera aīantia v̄s hūana
q̄ntomaḡ ip̄etū suū velut sagitta cū arcus ex-
tendit retrofū reducta distulerit. Nō ḡ ad ista
infantilia rudimenta p̄suptiōe illicita t dānatio-
ne iusta plapisus vel ip̄ulsus est p̄m̄ hō. s̄ hacte-
nus in eo nā hūana v̄tiata atz mutata ē: vt̄ re-
pugnātē pateref in mēbris inobedientiā p̄cupi-
scendi: t ob id obstringeret necessitate mori-
di: atq̄ ita id qd̄ vitio penaq̄ factus ē. id est ob
noxios p̄tō mortioz gnaret. Aī p̄tō vinculo:
s̄ p̄ mediatoris xp̄i grām soluūk infantes: hāc
sola mortē p̄peti p̄fit: q̄ aiaz sciūgira corpe: i se
cūda hō illā sine fine penale libertatia p̄tō ob-
ligatiōe nō trāseūt. **La. III.**

Hic quē hō mouet cur vel ip̄m patianē:
si t iā p̄tō pena est q̄p p̄grām reatus
abolef: iā ista q̄stio in alio nō ope qd̄ scripsim⁹
de baptismo puulorū tractata t absoluta ē: vbi
dictū est: ad h̄ relinq̄ aie experimentū separatiōis
a corpe: q̄uis ablato iā crūmis ne xu: qñ si rege-
neratiōis sac̄m̄ p̄tinuo se q̄ref imortalitas cor-
poris: ipsa fides eneruarēt: q̄ tūc est fides: qñ
expectat in spe qd̄ in re nōdū videt. Fideiaūt
roboe atq̄ certamine in maiorib̄ dūtāxat et a
tsb̄ etiā mortē fuerat supand⁹ timor: qd̄ in scis
martyrib̄ maxie eminuit: cui⁹ p̄fecto certamis
ess̄ illā victoria: illā glā: qz nec ip̄m oīno pos-
set esse certamē: si p̄st lauac̄ regnatiōis iā sc̄i
nō possent mortē p̄peti co: palē. Lū puulis aut̄
baptisādis q̄s si ad xp̄i grām p̄fea poti⁹ curre-
ret ne a corpe soluet. Atq̄ ita nō iūsibili p̄mio
p̄baref fides: s̄i nō nec fides ess̄: p̄fessi sui opis
q̄rendo t sumēdo mercede. Tūc hō maiore et
mirabiliorē grā salvatoris in v̄sus iusticie: p̄tō
pena zuersa est. Tūc em̄ dictū ē hōi: morier̄ si
peccauer̄: nūc d̄r̄ martyri: morere ne pecces.
Tūc dictū ē: si mādatū trāsgressi fuerit̄ morte
moriem̄: nūc d̄r̄: si mortē recusauerit̄ mādatū
trāsgrediem̄: qd̄ tūc timēdū fuerat vt̄ si pecca-
ref: nūc suscipiēdū ē nec peccet. Sic p̄cessibilē
de misericordiā t iā pena vitioz trās i armā
xtutis: t fit iuste meriti etiā supliciuz p̄tōris.
Tūc em̄ mors est acq̄sita peccādo: nūc sp̄let iu-
sticia morēdo. Vlez h̄ in scis martyrb̄ qbus
alterut̄ t p̄secutore p̄ponit̄: vt̄ aut̄ deserat si-
dē aut̄ sufferat mortē. Justi em̄ malū credēdo
p̄peti: qd̄ sunt p̄mi iniq̄ nō credēdo p̄pessi. Nisi
em̄ peccasset illi nō morerēf: peccabūt̄ at illi
nisi moriant̄. Mortui sūt ḡ illi. qz peccauer̄: si
peccāt̄ isti qz moriunt̄. Factū ē p̄ illoz culpā
veniref in pena: fit p̄ istoz penā ne veniat i cul-
pā: nō qz mors bonū aliquō facta ē q̄ anteā malū
fuit: statā de fidei p̄st̄it̄ grāz: vt̄ mors quā vi-
te p̄stat eē: p̄trariō: iſtrumētū fieret p̄ qd̄ trāsiref

Hin vitam. **C**apitulum. V.

Apostolus enim cum vellere ostendere possum pectus granum subueniente ad nocendum valeret; etiam ipsam legem quod prohibet pectus non dubitauit dicere christum esse pectus. **A**ncile inquit mortis est pectus: ut autem pectus lex huiusmodi oino. Auger enim prohibito desiderium opis liciti: quoniam iustitia non sicut diligitur: ut peccadi cupidas ei dilectorum vincatur. **U**t autem diligatur et deleatur iusta iusticia: non nisi diuina subuenient gressus non per preterea lex putaret malum: quoniam Christus est dicta pectus: ideo ipse alio loco Christus habens quoniam ita inquit. **L**ex quidem sancta: et mandatum iustum et scientiam et bonum. **Q**uoque bona non inquit mihi factum est mors: ubi. Sed pectus ut appearat pectus pro bono mihi operatum est morte: ut fratrum modum peccatis pectus pro mandatum. **S**uper modum dixit: quoniam iustitia purificatio addidit: cum peccati auctor libidine etiam lex ipsa premitur. **L**uribus memorandum putauerimus: Quod si lex non est malum quoniam auger peccati et cupiam: ita nec mors bonum est quoniam auger patientium gloriam: cum vel illa iniunctate deseritur et efficit purificatores: vestimenta per veritatem suscipit et efficit martyres. **A**ccepimus lex quidem bona est: quod prohibito est pectus: mors autem mala: quod superbum est pectus. **S**ed quicquid in iusti male utrumque non in malum veri etiam bona est: ita iuste bene non tam bonis sed etiam malis. **H**ic sit ut et mali mala lege utantur: quis sit lex bonum: et bene bene moriantur: quis sit mors mala: et mala mala moriantur.

Quapropter quod attinet ad corporis. **C**a. VI. mortem. I. Separatione a corpore cum ea patitur quoniam morientes appellantur: nulli bona est. **H**abebit enim aspectus sensum et praeterea naturam: vis ipsa quod virumque diu uellit quod fuerat in viuere coniunctum atque insertum est diu morietur: donec ovis adiutorum sensus: quod ex ipso inerat a se carnibus complexus. **Q**uia tota molestia non est in vita corporis vel aie raptus intercipitur: nec ea sentiri puruente celeritate permittitur. **Q**uicquid tamen illud est in morientibus: quod cum graui sensu adimit sensum: pie fideliterque tolerando auger meritus patientia: non ausert vocabulum pene ita cum ex bonis primi perpetuata propagine perculubio sit mors pena nascentis: tamen si propriae iusticia pendat: sit gloria renascetur: et cum sit mors peccati retributio: aliquoniam immetrat ut nihil retribuat peccato.

Capitulum. VII.

Non am quoniam etiam non precepto regeneratio lauacro Christi perfessio morientur: tamen eis valet ad dimittendam pectus: quoniam si ablueretur sacro fonte baptismatis. **Q**ui enim dixit: nisi quis renatus fuerit ex aqua et spiritu sancto non intrabit in reuictus. **I**ohannes 3: gaudiu[m] celorum: Alioquin istos fecerunt exceptos: ubi non. **M**attheus 10: minus generaliter dixit: Qui me perfessus fuerit coram hominibus: perfitebor: et ego eum coram pte meo quoniam ceperit. **M**attheus 10: lis est: Et alio loco: Qui perficerit aiam suam proprie[ti]atem: iuuenter eam. **H**inc est quod scriptum est: Preciosa in domino perspectus mors sanctorum eius. **Q**uid enim preciosius quam

mors: quoniam sit ut etiam delicta omnia dimittantur: et merita cumulata augentur. **A**ccordemus enim tantum me ritum: quoniam cum morte differre non possent baptisati sunt delectisque oib[us] pectus ex hac vita emigrant: quoniam si h[ab]et quoniam morte differre cum possent: ideo non distulerunt quoniam maluerunt Christum perfite finire hanc vitam. **Q**uoniam negando ad eum baptisatum pertinet? **Q**uoque utique si fecissent etiam habent illo lauacro dimitteretur: quod tunc mors negauerat Christum: in quo lauacro etiam illus facinus tamen manu dimissus est quod occiderat Christum. **S**ed quoniam in abundantia gratiae Christi illi qui vult spirat: tamen Christus Job 3: amare possent: ut enim in ratio vite discrimine substantia spe venie negare non possent. **M**ors igit[ur] prima scimus quod cum tanta gravis est missa et progressa mors Christi: ut adeo acquendu[m] suam non cunctaret impedita ait enim Christus factum est enim monstravit: quod ad penitentiam peccatorum ante aera fuerat constitutus. ut inde iusticie fructus vobis nascetur. **M**ors ergo non est bonum vivi deridet quoniam in tantam utilitatem non videtur sed diuina opificalitate sua est. ut quoniam metuenda proposita est ne pectus committeretur: nunc suscipienda proponit: ut peccatum non committatur: commissusque deleatur: magneque victorie debita iusticie palma reddatur.

Capitulum. VIII.

Sed enim diligenter consideremus: etiam cum quodcumque per veritatem fideliter et laudabiliter moritur: mors caueatur: ideo quoniam aliqd ei suscipitur ne tota contigat et secunda insuper quoniam nunquam finiat accedit. **S**uscipitur enim aie a corpore separatione: ne deo ab anima separato: etiam ipsa separatur a corpore: ac sic totius hominis prima morte completa secunda excipitur semper. **Q**uocirca mors quidem ut dicitur: cum enim morientes patiuntur: cumque in eis ut moriantur facit: nemini bona est: sed laudabiliter toleratur: per tenorem vel adipiscendo bono. **L**umen vero ea sunt quoniam mortui non copiatur: non absurde dicitur: et mala: et bonis bona. **I**n rege enim sunt aie priora a corpore separate: impiorum autem penas luunt donec ista per ad eterna vitam: illa vero ad eternam mortem: que secunda dicitur corpora reuiuiscantur.

Capitulum. IX.

Ed id tempus quo aie a corpore separentur in bonis sunt aut in malis: ut per mortem potius an in morte dicendum est. **S**i enim post mortem est iam non ipsa mors quoniam transacta atque praeterita est: sed postea vita permanens anima siue bona seu mala est. **M**ors autem tunc eis malae erat: quoniam erat: hoc est quoniam ea patiebantur cum morerentur: quoniam grauis et molestus eis inerat sensus: quo malo bene utrumque boni. **P**eracta autem mors: quo nam non vel bona vel mala est: que iam non est. **D**orro si adhuc diligentius attendamus: nec illa mors esse apparet: cuius grauere ac molestus in morientibus diximus sensum. **Q**uidam eis sentiunt adhuc utique viuunt et si adhuc viuunt ante mortem quoniam in morte potius esse dicendi sunt: quoniam illa cum venerit: ausert oem corporis sensum: quoniam per-

Liber

qntemolest^ē ē. **S**cy b̄ quō moriētes dicā eos
q̄ nōdū mortui sī: sī minēte morte iā extreā et
mortifera afflictioē iactat: explicare difficile ē:
etia si recte isti appellāt moriētes: qz cū mors q̄
iā iminet aduenerit: nō moriētes b̄ mortui nū
cupant. **N**ull^ē ē ḡ moriētes nisi viuēs: qm̄ cū in tā
ta ē extremitate vite inq̄ta sunt q̄s agere aia
dicimus: pfecto q̄ nondū aia caruit adhuc vi
uit. **I**dē ipse agit sīl̄ moriētes ē t viuēs: b̄ morti
accidēs vita dececedēs: adhuc tñ in vita: qz inest
aia corpori: nōdū aut in morte: qz nōdū abscessit
a corpore. **G**z si cū abscesserit: nec tūc in morte b̄
p̄ mortē poti erit: qf̄ sit i morte q̄s dixerit. **M**ā
neḡ vius moriētes erit: si moriētes t viuēs sīl̄ esse
null^ē p̄t. **M**diu q̄pe aia in corpore ē: nō possum^ē
negare viuētē. **A**ut si moriētes poti dicend^ē ē in
cui iā corpore agit ut moriāt: nec sīl̄ q̄s p̄t esse
viuēs t moriētes: qf̄ sit viuēs nescio. **L**a. X.

Equo em̄ q̄s in isto corpore moriūtū esse
cepit: nūq̄ in eo nō agit ut mors veniat.
Hoc em̄ agit ei^ē mutabilitas toto tpe vite hui^ē
si tū vita dicēda est: ut veniat in mortē. **N**emo
q̄pe est q̄ nō ei post annū sit q̄s aī annū fuit: et
cras q̄s hodie: t hodie q̄s heri: t paulop̄ q̄s nūc
t nūc q̄s paulo aī morti ppinq̄o: qm̄ q̄cq̄d tpis
viuēt: de spacio viuēdi demittit: t q̄tudie fit min^ē
minusq̄s q̄s restat: ut oīno nihil sit aliud tps vi
te hui^ē q̄s cursus ad mortē. **T**n̄q̄ nemo vel pau
lulū stare vel aliquāto tardi^ē ire p̄mitit: b̄ oēs
vrgent pari motu nec diuerso ipellunt accessu
neq̄s ei cui vita breuior fuit: celeri^ē dīc duxit: q̄s
ille cui longior: b̄ cū eq̄l̄ t eq̄lia momēta repe
ren̄t abob^ē: alter habuit ppius: alt̄ remotius: q̄
nō ipari velocitate abo currebat. **A**liud est aut̄
āplius vīe pegissle: aliud tardius abulasse. **Q**ui
ḡ vīsq̄ ad mortē pductiora spacia tpis agit: nō
lentius p̄git: b̄ plus itineri p̄ficit. **P**orro si ex il
lo q̄s incipit mori: b̄ ē esse in morte: exq̄ i illo
agi cepit: ipsa mors: i vite detractio: qz cū de
trahendo finita fuerit: post mortē iā erit nō in
morte: pfecto exq̄ esse incipit in b̄ corpore mor
te ē. **Q**uid ei alio dieb^ē: horis: monitq̄s singul^ē
agit: donec ea p̄sumata mors q̄s agebat ipleat
ticipiatā tps esse post mortē: q̄s cū vita detra
heret erat in morte: **N**ūq̄ igit in vita hō c: exq̄
ē in corpore isto moriēte poti q̄s viuētē: si t in vi
ta t in morte sīl̄ nō p̄t esse. **A**n̄ potius t i vita
t in morte sīl̄ est: in vita sc̄z in q̄ viuēt: donec tota
detraheret in morte at qz iā moriēt: cui vita de
trahit. **G**i em̄ nō ē in vita: qd ē q̄s detrahit do
nec ei fiat pfecta p̄suptio. **G**i at nō ē in morte
qd ē vite ipa detractio. **N**ō ei frustra cū vita fu
erit corpori tota detracta: post mortē iā d: n̄i qz
mors erat cū detraheret. **N**ā si ea detracta n̄ ē
bō i morte b̄ p̄ mortē: qm̄ n̄i cū detrahit erit in

morte:

La. XI.

Iāt absurdū est vtholezafq̄ ad mor
te pueniat: iā cē dicam^ē i morte: cui ei
ppinqt pagēdo vite sue tpa: si iā i illa ē: maxie:
qz nimis ē solēs: vt sīl̄ t viuēs cē dicat t moriēt
cū vigilas t dormiēt sīl̄ eē nō possit: q̄rēdū ē qf̄
erit moriēt: **E**tēm aīq̄ mors veiat nō ē moriēt
sviuēs: cū bō mors venerit: mortu^ē erit n̄ moriēt
ens. **I**llō ḡ ē adhuc aī mortē: b̄ iā p̄ mortē: qf̄
ḡ i morte. **V**ūc ei ē moriēt vt quēadmodū tria
sūl̄ cū dicim^ē aī mortē: i morte t post mortē: ita
tria singul singla viuēs moriēt: mortuusq̄ red
dant: qf̄ itaq̄ sit in oriens: i in morte: vbi neq̄
sviuēs qd ē aī mortē: neq̄ moriūt qd ē p̄ mor
tē: b̄ moriēt: i i morte difficultie diffiniēt. **M**diu
q̄pe ē aia i corpore: maxie si etia sc̄sus adsit: pcul
dubio viuit hō q̄stat ex aia t corpore: acp h̄ ad
huc aī mortē nō i morte cē dicēd^ē. **L**ū bō aia
abscesserit oīm̄q̄ abstulerit corporis sensū: iā p̄
mortē mortuusq̄ phibet. **P**erit igit int̄ vtrūq̄
q̄ moriēt lī morte sit: qm̄ si adhuc viuit aī mor
tē ē: si viuere desistit: iā p̄ mortē ē. **N**ūq̄ ḡ mori
ens: i i morte cē cōphēdit. **I**tra etia i trascursu
tēpoz q̄rē p̄fis nec iuuenit: qz sine vlo spacio ē
p̄ qd t rālis ex futuro i p̄teritū. **R**ōne ḡ vidēdū ē
ne ista rōne mors corporal nulla cē dicat: **S**i em̄
est: qm̄ est: q̄ i nullo t i q̄ vius eē nō p̄t: qf̄ qdē
si viuēt adhuc nō est: qz b̄ aī mortē nō i morte:
si at viuere iā cessatū cī: iā nō ē: qz t b̄ p̄ mortē ē
nō i morte: **G**z rursus si nulla mors ē: aī qd v̄
p̄ qd ē: qd b̄ aī mortē v̄l p̄ mortē. **N**ā t b̄ ina
nit dī si mors nulla ē. **I**tq̄ ytinā i padiso b̄n vi
uēdo egissem^ē: vt re b̄a nulla cē mors: **N**āc at
nō solū cī: verūtā tā molesta ē: vt nec vlla ex
plicari locutōe possit: nec vlla rōe vitari. **L**oq̄
mūr ḡ km̄ p̄suetudinē: n̄ em̄ alit dēm^ē: t dicam^ē
aī mortē: p̄usq̄ mors accedat: sic sc̄ptū ē. **A**nte
mortēnō laudes hoīm quēq̄. **D**icam^ē etia cuz
accesserit: p̄ mortē illi^ē v̄lli^ē factū ē illud v̄l il
lud. **D**icam^ē t de p̄nti tpe vt possum^ē velut cuz
ita loqmur moriēt ille testat^ē: t ill'atq̄ ill'illō
atq̄ illud moriēt dereliquit: q̄uis b̄ n̄i viuēs oī
no facē nō posset: t poti^ē b̄ aī mortē fecerit nō
i morte. **L**oq̄mūr etia sic loq̄ scriptura diuīa q̄
mortuos q̄nō p̄ mortē b̄ i morte cē si dubitat
dicē. **H**icei ē illud: qm̄ n̄ ē i morte q̄ mēo: sit rui
donec esī reuiuscāt recte cē dicūt i morte: sic i
sōno cē q̄s donec euigilet dī. **Q**uis i sonopo
sit^ē dicam^ē dormiēt: sīl̄ eo inō possum^ē dicef
eos q̄ iam sunt mortui morientes. **N**on em̄ ad
huc moriūt: qui quantū attinet ad corporis
mortem de qua nunc disserim^ē: iā sunt a corpori
bus sepati: b̄ h̄ est: qd dixi explicari alīq̄ locutōe
non posse: quo nā mō vel moriētes dicant vi
uere: vel iā mortui etia post mortē adhuce cē di

can si morte? Quod enim post mortem si adhuc in morte: plerumque cum eos nec morientes dicam: si cutieos qui sono sunt dicimur dormientes: et quoniam in la-
guore lagueres: et qui dolore utique dolentes: et qui vita viuentes. At vero mortui per se resurgunt esse dicuntur in morte: nec tamen propter appellari morientes.
Tunc non solum neque congrue arbitror: accidisse: et si non humana industria: iudicio fortasse diuina utrum verbis quod est mortis in latia lingua: nec grammatici declinare potuerit ea regla quod cetera: et alia declinat. Namque ab eo quod est origine fit vobis fieri ut ipsi orti: et si quis filia sunt quod ipsi posteriti pertici-
pia declinantur. Ab eo vero quod est mortis si quodram posteriti ipsi vobis responderi solent mortuus est enim in vita ge-
minata. Sic enim de morte: quod satu: arduus cardu: spicu: et si quis filia: quod non sunt posteriti ipsi sed quoniam noia sunt sine teste declinantur. Illud autem quod si ut declinet quod declinari non potest per principio posteri-
ti ipsi ponitur nomine. Conveniens itaque factum est: ut quemadmodum id quod significat non potest agendo ita ipsum vobis declarari loquendo non posset. Agitur potest in iudiciorum gressu redemptori nostri: ut saltem secundum mortem declarare possimus. Illa enim est gaudiu: et oim maiorum pessima quod non sit separatio aie et corporis si eter-
na pena potest utriusque complexu. Ibi ecce contrario non erunt hoies nisi morte atque per mortem. Et propter morte:
ac per hunc viuentes non per mortuus sine fine morientes. Num enim erit homo peccatum in morte: quod ubi erit
mors ipsa sine morte. ¶ La. XII.

c Tunc ergo regnif quoniam morte de patimur ho-
bus fuerit communis si ab eo mandatus transgrederentur acceptum: nec obediens custodi-
ret: utrumque aie: et an corporis: et an totius hominis: et an illa quod secundum deum: respondendum est ois. Propterea enim post stat ex duabus: secunda ex omnibus tota. Sicut enim vniuersitas terra ex multis terris: et vniuersa ecclesia ex multis co-
stat ecclesiis: sicut vniuersa mors ex omnibus post: quidam prima ex duabus: una aie: altera corporis ut sit prima
totius hominis morte: cum aia sine deo: et sine corpore ad
temporales luit: secunda vero aia sine deo cum cor-
pe penas eternas luit. Qui ergo dixit de primo illi
hoi quem in paradiso constituerat: de cibo verito: quod
cum die ederitis ex eo: morte moriemini: non
tamen per me mortem per te vero ubi aia peruerit: nec tamen
posteriori vbi corporis peruerit aia: nec solu ipaz tota
prima vbi aia et a deo et a corpe separata puniatur
quodcumque mortem est vobis ad nouissimam quod secundum deum: quod est
nulla posterior: communio illa complexa est.

n Am posteaque per prius sacra trans. ¶ La. XIII
gressio est: festim gratia deserente diuina: de
corporis suorum nuditate profusi sunt. Unde etiam foliis fi-
culneis: quod forte a perturbat primam complexam sunt: pudenda
texerunt: quod per eadem membra erant. Et pudenda non
erant. Hoc erunt enim noui mortui obediens carnis
sue: tandem reciprocum penam obediens sue. Nam quod-

pe aia libertate puerum propria delectata et deo
dedigta fuisse: postino corporis fuitio destituebat
Et quod superior deum suo arbitrio deseruerat: si fe-
riore famulū ad suum arbitrium non tenebat: nec ois
mo habebat subditā carnē sic sphinx potuisset si deo
subditā ipsa mississet. Tunc ergo caro cepit: et cupis fecit Gal. 5.
adūsus spiritu: et spiritus adūsus carnē cum quod propon-
sia nati sum: trahentes originem mortis in membris
nisi virtutem naturam præventionem ei: siue victoria
de prima purificatio gestates. ¶ La. XIV

d Eius enim creauit hoies rectum: naturarum auctor: non utique virtutem: sed sponte deputat
iustusque deum: sponte deputatos deum: et genitum: ois enim suum in illo uno: quoniam ois ille unus corruptus: quod per
seminā lapsus est per patrem: quod de illo facta est annus per patrem
Hoc autem nobis singulatim creatum et distributa for-
ma in qua singuli viueremus: sed iam natura
erat seminalis ex qua propagaremur qua scili-
cet: per patrem virtutem viculo mortis obstrita in
stercor deum: non alteri: sed deus hoc ex hoie na-
scere: ac per hunc libet arbitrij malo vobis series habet
laminitas exorta est: quod humanum genus origine deputa-
ta velut radice corrupta vobis ad secundum mortis exi-
tium quod ubi finit: solis eis exceptis quod per genitum deili-
berant miseriae: annexioe pducit. ¶ La. XV

q Vnde obiret etiam eo quod dicitur est morte mo- Gen. 2.

riem: quoniam non est doctrina mortibus: ea solu intellegam: quod sit cum aia deserit sua vita: quod illi de-
enon enim defraudeat ut desereret: sed ut deficeret dese-
runt. Ad malum quod per eum est voluntas eius: ad bonum vero eius per voluntas creatoris eius: siue ut ea
faceret quod nulla erat: siue ut reficiat quod lapsa pie-
rat: etiam si hanc intelligamus deum denunciasse mortem ibidem.

in eo quod dicitur. Quia die ederit ex illo morte morie-
mus: tandem diceret quod die me defuerit per obedienciu-
m: deseret vos per iusticiam: perfectio in ea morte etiam
cetero denunciate sunt quod per culdubio fuerat secu-
ture. Nam eo quod obediens mortis in carne ex motu
aie obediens exortus est: per quem pudenda texerit:
sensa est mors una: et quod deseruit aia deo: ea signifi-
cata est per hunc eum: quoniam tunc de abdulatu: sese abscondi-
ti huius dicit: ad amorem vobis est: non utique ignorando quod es: sed
scrapido admones: ut attenderet vobis etiam in quoniam
est deus. Tunc ergo corporis aia ipsa deseruit etate cor-
ruptum et senectute perfectum: veitatem expiavit mors
alta: sed quod per patrem adhuc puniens huius dixerat tra-
es et in fratribus: ut ex his duas mortes illa prima quod
totius hominis est complexum: quoniam secundum deum: nisi
huius per gloriam dei liberetur. Neque corporis quod deus est
diret in fratre: nisi sua morte: quod illi accidit cum defecit
sua vita: et aia. Tunc post stat in christianos veracis ca-
tholicam tenentes fidem: etiam ipsa secundum nobis corporis mor-
te si legem nancet (quod nullam mortem huius deum fecit) sed merito
inflictam est per quoniam per patrem vidi causas deum dixit huius: et
quoniam ois eram. Terra es: et in fratribus. ¶ La. XVI Gen. 3.

Liber

Ed p̄hi p̄tra quoꝝ calumnias defensimus ciuitatē dei: h̄ est ei ecclesia; sapienti sibi vident̄ irridere: qd̄ dicim⁹ aie a corpe sepatōꝝ inf̄ penas ei eē depuranda qꝝ vicarius p̄fectā br̄itudinē tūc illi fieri existimat cū oī p̄sus corpe exuta ad deū simplex et sola ⁊ quodāmō nuda redierit. **U**bi si nihil quo ista refelleref opinio i eoꝝ l̄fis inuenire: oposi⁹ m̄hi disputandū esset: qd̄ demonstrarē nō corp⁹ eē aie: s̄ corruptibile corp⁹ onerosum. **T**ūc illud est qd̄ de sc̄pturis nfis in superiorib⁹ cōmemorāt̄. **S**ap̄. 9. rauum. **C**orpus em̄ corruptibile aḡguat̄ aiam. **A**ddēdo vt iōꝝ corruptibile nō q̄licūqꝝ corpe. s̄ q̄se factū est ex p̄ctō p̄nīte vindicta aiaꝝ phibuit aḡguari. **D**ētiā si nō addidisset nihil aliud in

Plato in telligere debarem⁹. **H**ecū aptissime plato deos thimeo. a sumo deo factos b̄re imortalia corpora p̄dicet: **N**ota q̄ eisqꝝ ip̄m deū a q̄ fac̄ i sūt: inducat p̄ magno b̄ni thimeo plaſtico pollicentē: q̄ in eternū cū suis corpib⁹ per tonis p̄mo manebūt: nec ab eis vlla morte soluent̄: qd̄ est fuit trāſlaꝝ q̄ isti ad exagitādā xp̄ianā fidē singūt se nesciōne vt hic re qd̄ sciūt: aut etiā sibi repugnātes aduersum d̄r. sc̄do ab seiōs dicere malūt: dū nobis nō desināt p̄ traſocrate. q̄ dicere: **N**empe platonis hec vba sūt sic ea cice translatio eoꝝ habet ro in latinū dīt: qb⁹ inducit sumū deū. deos q̄s q̄p̄ma. vba sūt dei tis fato orti estis attēdite: quoꝝ op̄m ego paſad deos a rens effectoꝝ suz. **H**ec sunt indissolubilia nū ſe creatoꝝ tu meo: q̄q̄ oē colligatū ſolui p̄t: p̄ haud q̄q̄ q̄ hic p̄m c̄ bonū ē: rōne iunctū dissoluere velle. s̄ qm̄ eſt̄ ceronē poꝝ nūt̄ i trāſorti mortales: vos qd̄ē eſſe ⁊ indissolubiles ū latione ſe potestis. **N**ec vt iōꝝ tūc dissoluemini: neqꝝ vos cunda poꝝ vlla mortis ſata pimēt: nec erūt valentiora q̄ nūt̄ ſe. **D**ū p̄ſiliū meū: q̄ mai⁹ eſt vinculū ad p̄petuitateꝝ deoꝝ quoꝝ v̄am: q̄ illa qb⁹ eſtis tūc cuꝝ gignebamini col rum p̄ op̄i ligati. **E**cce deos plato dicit ⁊ corporis aieqꝝ col ferqꝝ ſu ego ligatoꝝ mortales: ⁊ tūc imortales dei a q̄ facti ſe vos vefra natura diſ volūtate atqꝝ p̄ſilio: **S**i ḡaie pena ēiū q̄licūqꝝ ſolubiles. corpe colligari: qd̄ē qb⁹ eos alloquēs dē tāqꝝ mea āt̄ voꝝ ſollicitos ne forte moriant̄. i dissoluant̄ a corluntate in pore: de ſua facit imortalitate ſecuros: nō pro diſſolubiꝝ p̄ter eoꝝ naturā q̄ ſit cōpacta: nō ſimplex: s̄ p̄les. volun. p̄ter ſuā inuictrissimā voluntatē: q̄ potēs eſt fa mea maior: cere vt nec orta occidat: nec ḡnēxa ſoluant̄: ſi eſt nexus. corruptibiliſ pſuerent. **E**thoc qd̄ē vtꝝ plato v̄x desiderib⁹ dicat. alia q̄ſtio eſt: **N**eꝝ em̄ ei otinuo concedendū eſt: globos iſtos ſiue orbiculos luce corpora ſea ſuper terras: ſeu die ſeu nocte fulgentes ſuis quibusdam prop̄is animis viuere eisqꝝ intellectualibus tēatis: quod etiā de ipſo vniuerso mundo tāqꝝ vno animali maximo quo cuncta cetera cōtinerentur animalia iſtanter affirmat. **S**ed hec vt dixi alia q̄ſtio eſt: quam nunc diſcuti-

endaꝝ non ſuſcepim⁹: hoc tūc contra iſtos cō memorandum putauit qui ſe platonicos voca ri vel elle gloriantur: culus ſuperbia nominis erubescunt esse christiani: nec om̄ne illis cuꝝ vulgo vocabulum vilem faciat palliatorum: tantomagis inflatam. quanto magis exiguaꝝ paucitatem: ⁊ querentes quid in doctrina xp̄ia rephendant exagitant̄ eternitatē corporum: tanqꝝ hec ſint inter ſe contraria. vt et beatitudinem queramus anime: ⁊ eam ſp̄ſe velimus in corpe velut erūnoſo vinculo colligatam. cum eoz auctor ⁊ m̄gr plato donum a deo ſumma dijs factis abillo dicat eſſe conſiluz ne aliqñ moriant̄. i. a corporib⁹ quibus eos cōnexuit diſſoluantur.

Lap̄m. XVII. **M**ontendūt etiā iſtu terrestria cor pora ſempiterha eē non posſe: cuꝝ ip̄s vniuersam terrā dei ſuī non qui dem ſumī ſed tū magni id eſt totius: cuius mū ſuī ſit argu di membrum in medio poſitum ⁊ ſempiterū q̄ deus eſſe non dubitent. **L**um ergo deus ille ſumū ſua volu fecerit eis alterum quem putant deum. id eſt iſtu munduꝝ: ceteris dijs q̄ in ſuī eum ſunt p̄ferendū. eum deniqꝝ exiſtimant eſſe anima tem anima ſc̄ ſicut afferunt rationali vel intel lectuali: in tam magna mole corporis eius in cluſa: ipſiusqꝝ corporis tāqꝝ membra locis ſuī poſita atqꝝ diſtega. quattuor constituerit ele menta: quorum iuncturam: ⁊ ne vñq̄ dē eoꝝ tam magnus moriaſ: indiſſolubilem ac ſempi ternam velint. quid cauſe eſt. vt i corpore ma ioris animantis tāqꝝ medium membrū eternaſ ſit terra. ⁊ aliorum animantiū terrestrium corpora ſi deus ſicut illud velit eterna eē nō poſit? **S**ed terre inquiunt terra reddēda eſt: vñ animaliū terrestria ſumpta ſunt corpora: ex q̄ fit inquiunt. vt ea ſit neceſſe diſſolui ⁊ emori: et eo modo terre ſtabili ac ſempiterne vñ ſue rant ſumpta reſtitui. **S**i quis hoc etiā de igne ſimiliter affirmet: ⁊ dicat reddenda eſſe vñiū ſo igni corpora que inde ſumpta ſunt vt cele ſta fierent animalia: nonne immortaliſtas quā talibus dijs velut deo ſummo loquente pmiſit plato tāqꝝ violentia diſputationis hui⁹ in tercidit? **A**n ibi propter ea non ſit. quia de nō vult: cui ſuſtant̄ vt ait plato nulla viſ vñciat: **Q**uid q̄ phibet vt h̄ etiā de terrefrib⁹ corpibus dē possit efficere q̄ ſi qd̄ē vt nec ea q̄ ſuſta ſunt occidat. nec ea q̄ ſunt iūcta ſoluant̄. nec ea q̄ ſunt ex elemētſ ſumpta reddan̄ atqꝝ vt aie in corporib⁹ pſtitute nec vñq̄ ea deſerant: ⁊ cum eis imortalitate ac ſempiterna beatitudine pſruant̄: poſſe deum facere pſit̄ plato: **U**tr̄ ḡ non poſſit vt nec terrestria moriant̄ p̄tioꝝ. **L**ap̄m. XVIII.

An deus nō est potens quousq; xp̄iani credūt
s; quousq; platonici volūt: **N**imisquippe p̄siliū
dei t; p̄tatem potuerit ph̄i: nec potuerit nosse p̄
ph̄ete: cū p̄ori ecōtrario dei p̄phetas ad enū-
ciandū eius q̄: ū dignat' est voluntatē sp̄us ei'
docuerit: ph̄os aut̄ in ea cognoscēda p̄iectura
humana decepit: **V**erū nō vsc̄ ad eo decipi de-
buerit: non solū ignorātia: v̄x etiam' p̄uicacia:
vt t; sibi aptissime refragen̄ magnis disputati-
onū virib; assērētes: aie vt brā esse possit n̄ ter-
renū t̄m sed ō corp̄ eē fugiendū: t; terrestres
deos rursus dicctes h̄fe btissimas aias: t; tū ter-
renis corpib; alligatas: celestes d̄cos ignea
cōpageligatos: **I**ouis aut̄ ipius aia quē mū-
dū istū volūt: oibus oīno corpēis elemētis qb;
hec tanta moles a frā in celū surgit inclusam.
Hanc em animam plato ab initio terre medio
qd̄ geometre centz vocant: p̄oēs p̄tes ei' vsc̄
ad celisūma t; extrema diffundi t; extēdi p̄nūe
ros musicos opinat: vt sit iste mūdus aia ma-
ximū: btissimū: sempiternū: cui' aia t; p̄fectā sa-
pientie felicitatē teneret: t; corp̄ p̄priū nō reli-
queret: cuiusq; corp̄ t; in eternū ex illa viueret
ea q̄uis non simplex sed tot corpib; tantisq;
cōpactū hebetare atq; tardare nō posset. **C**uz
igis suspicioib; suis ista p̄mittat: cur nolūt cre-
dere diuina volūtate: atq; potentia imortalia
corpa fieri posse terrena: in qb; aie nulla ab eis
morte separe: nullis eoz onerib; agguae: sem-
piterne: ac feliciter viuat: qd̄ deos suos posse as-
serit in corpib; igneis: iouēq; ip̄m eoz regēi oī-
bus corpēis elemētis? **N**āsi aia vt brā sit corp̄
est ō fugiendū: fugiant dū eorum de globis si-
derum: fugiat iupiter de celo t; terra: aut si nō
possunt miseri iudicēt. **S**ed neutruū isti volūt
qneq; a corpib; sepatione zaudent dare dūs
suis: ne illos mortales colere videant: nec bt̄-
tudinis p̄uationē ne infelices eos eē fatcant.
Non ḡ ad bt̄tudinē p̄sequēdā oia fugiēda sūt
corpa: sed corruptibilis: molesta grauia: mori-
bunda: nō q̄lia fecit p̄mis hoib; bonitas dei: s; q̄
lia esse cōpulit p̄cti pena **L**a. XVIII

Ed necesse est inquiunt vt frena cor-
pora naturale pondus vel in terra te-
nere: neq; vel cogat ad terrā: t; id in celo esse nō p̄it
esse est zc. **I**n B. ca. al. **P**rimi quidē illi hoīes in terra erant nemoro-
legat d̄ om̄sa atq; fructuosa: que padisi nomē obtinuit. **S**z
nipotētissi qz t; ad hoc r̄sidendū est vel, pp̄f christi corpus
lunatae qd̄ in resurrectōe futura sunt: intueant paulo attē
dicit plato in thymeo. **T**iūs pondera ip̄a terrena. **S**ed emars huma-
nū supra. na efficit vt ex metallis q̄ in aquis posita contri-
ce primo. nuo submerguntur: quibusdā modis vasas fabri-
cata etiam natare possint: quanto credibilius

et efficacius occultus aliquis modus opatiōs
dei: cuius omnipotentissima volūtate plato di-
cit: nec ora interire nec colligata posse dissol-
ui: cum multo mirabilius incorporea corpēis-
q; q̄cunq; corpora corporibus qbuscung; copulē-
tur: p̄t mollibus p̄stare frenis: vt nullo in ima-
pondere deprimant: ipsiq; animis pfectissime
beatiss. vt q̄uis frena tamē incorruptibilia iam
corpa vbi volunt ponant: t; quo volunt agant
sitū motuq; facillimo? **A**n vero si hoc angeli fa-
ciunt: t; q̄libet aialia frestra rapiant. vnde libz
p̄stituantq; vbi liber: aut̄ eos sine labore nō pos-
se: aut̄ onera sentire credendum est. **C**ur ḡ san-
ctorum pfectos t; beatos diuino munere spiri-
tus sine vlla difficultate posse ferre quo volue-
rint t; sistere vbi voluerit: t; sua corpora nō cre-
damus? **N**am cū frenoz corporuz sicut onera
in gestādo sentire cōsueuimus: quāto maior ē
quantitas: tanto maior fit t; ḡuitas: ita vt plura
pondō q̄ pauciora plus premant tamen mem-
bra sue carnis leuiora portat anima cū in sanis-
tate robusta sunt: q̄ in languore cū macra sūt.
Et cum alijs gestantibus onerosior sit san' t̄va
lidus q̄ exilis t; morbidus: ip̄e tamē ad suū cor-
pus mouendum atq; portandum agilior est: cū
in bona valitudine plus habet molis q̄ cum in-
peste vel in fame minime roboris. **L**antū valz
in habēdis etiam terrenis corpib; q̄uis ad-
huc corruptibilis atq; mortalibus nō quāti-
tatis pondus: sed temptationis modus. **E**t q̄s
x̄bis explicat quantum distat inter presentem
quā dicimus sanitatē: t; immortalitatē futurā?
Non itaq; n̄ fam fidem redarguat ph̄i de pon-
deribus corp̄z. **M**olo em querere cur non cre-
dant terrenū posse esse corpus in celo: cum fra-
vniuersa libref in nihilo. **F**ortassis em de ipso
medio mundi loco eo q̄ in eum cocant queq;
guiora: etiam argumentatio verisimilior habe-
atur. **I**llud dico: si dū minores quibus inf. aias
lia terrestria etiam hoīem faciendū cō-
misit plato: potuerunt sicut dicit ab igne remo b **L**omu-
uere vrendi qualitatē: lucēdi relinqre: q̄ pocu sit plato zc
los emicaret: ita ne deo summo concedere du **D**ic dicit.
bitabimus: cui' ille volūtati p̄testatiq; ne mo **P** ip̄e pla-
rianis p̄cessit q̄ orta sint: t; tam diuersa tam dissi- **D**ic dicit mi-
llia: t; corporeā t; incorporeā sibimet cōnēcta: nores deos
nulla possint dissolutione se iungi: vt de carne ueſ ab igne
hominis cui donat immortalitatem: corruptio v̄edi q̄lita-
nē auferat: naturam relinquit: congruetiam tem t; relin-
figure membrorumq; detineat: detrahant pon- **Q**uere ei lu-
deris tarditatem: s; de fide resurrectionis mor cendi pote-
tuorum: t; de corporibus eorum immortalibus vbi hoc di-
diligentius si deus voluerit in fine huius ope- **S**ed
ris differendum est. **L**aplm. XIX. signat.

Liber

n **Vne**
 dico
 porbi te.
Dic siue
 tio de pla-
 tone qd ad
 illud qd di-
 cū est i thi-
 meo de in-
 dissolubili-
 tate corpī
 minor de-
 orū. et qd ad
 revolutōe
 aīaz qd exp-
 gilianis. q
 supra li. r.
 e. po-
 siti sūt et er-
 portiū pollicet. Optie aut cū hoib agi arbi-
 positi. Re-
 traī idē plo: si tñ hāc vitā pie iuste qd pegerit: vt
 a suis corpib se pati: in ipo deo qd sua cor: po-
 videat qd
 sen serit de
 supra. vt conēxa reuusat. Rursus et icipiat i cor-
 b porphy-
 pora velle reuerti. Qd virgili ex platonico do-
 ri qd ut di-
 cū est fuit
 Constantini
 i paratoe. s
 tempore

Unū de corpib pmoꝝ hoīm qd insti-
 tuim' explicemus. qm nec mors ista q
 bona phibet bonis: nec tm paucū itel-
 ligentib siue credētib: s oībus nota ē q fit aie-
 a corpe sepatio: q certe corp' animat qd eundē
 ter viuebat cuident emonū eis potuisse accide-
 re: nisi pcti meritū seqrer. Licet em iustoꝝ ac pi-
 orū aie defunctoz qd i reqe viuat dubitare fas
 nō sit: yscz adeo tñ eis meli cēt cū suis corpib
 bñ valētib viueat etiā illi qd oī mō eē sine corpe
 brissimū existimat hāc opinōnē suā snia repu-
 gnante pūncat. Neqz em qd audebit illoꝝ sa-
 pientes hoīes siue morituros siue iā mortuos.
 id ē aut carētes corpib: aut corpora relicta dīs
 imortalib anpōef. qb'de sūm' apō plōnē mu-
 n'igēs idissolubilis. s. vitā. i. efnū cū suis corpib
 siti sūt et er-
 portiū pollicet. Optie aut cū hoib agi arbi-
 positi. Re-
 traī idē plo: si tñ hāc vitā pie iuste qd pegerit: vt
 a suis corpib se pati: in ipo deo qd sua cor: po-
 videat qd
 sen serit de
 supra. vt conēxa reuusat. Rursus et icipiat i cor-
 b porphy-
 pora velle reuerti. Qd virgili ex platonico do-
 ri qd ut di-
 cū est fuit
 Constantini
 i paratoe. s
 tempore

gmate dixisse laudat. Ita quippe aias mortali-
 um neci suis corpib sp esse posse existimat: sed
 mortis ncitatem dissolui: nec sine corpib durar-
 e ppetuo: s alternatib vicibus inde sinens vi-
 uos ex mortuis: et ex viuis mortuos fieri putat
 vt a ceteris hoib bñ videant differre sapiētes:
 qd post mortē suā ferunt ad sidera: vt aliquāto
 diuti in astro sibi pgruo qd reqescat: atqz in-
 de rursus miserie p̄stine oblit: et cupiditate ha-
 bēdi corporis vici: redeat ad labores erūnasqz
 mortalitū: Illi bñ q stultā duxerūt vitā: ad cor-
 pora suis meritis debita siue hoīm siue bestiaz
 de primo reuoluant. In hac itaqz durissima cō-
 ditione p̄stituit etiā bonas atqz sapiētes aias q-
 bus nō talia corpora distributa sūt: cū qb'sp atqz
 imortalis viuerēt vt neqz i corpib pmanere: ne
 qd sine his possint i eterna puritate durare. De
 qd platonico dogmate iā i libris supib dixim:
 xpiano ip̄c erubuisse porphyriū: et nō soluz ab
 humanis animis remouisse corpora bestiaz. veꝝ
 etiā sapiētiū aias ita voluisse d̄ corpeis nerib
 liberari. vt corp' oē fugiētes bñ apō p̄rem sine
 fine teneat. itaqz ne a ip̄o vinci videref vitā sā-
 cris pollicēte ppetua: etiā ip̄e purgatas aias si-
 ne villo ad miseras p̄stinas reditu: i eterna felici-
 citate p̄stituit. Et vt ip̄o adūsareſ resurrectio-
 nē incorruptibiliū corpora negans nō soluz sine
 terrenis: s sine vllis oīno corpib cas asseruit i
 sempiternū eē victuras. Nec tñ iste qd cōficiū op-
 nione precepit saltem ne dīs corporatis religio-
 nis obseq̄o subderent. Quid ita: nisi qd eas qd
 uis nulli corpori sociatas: nō credidit illis cēme-

liores. Quapropter si audebūt isti sicut eos
 ausuros esse nō arbitror dīs btissimis et tñ in e-
 ternis corpib p̄stituris hūanas aias asponeſ
 cur eis videt absurdū qd fides xpiana pdicat:
 et p̄mos hoīes ita fuisse pditos vt si nō peccas-
 sent: nulla morte a suicorpib soluerent: s p
 meritis obedietie custodite imortalitati dona-
 ti: cū eis viuerēt in eternū. et talia scrōs in resur-
 rectōe habituros ea ip̄a in qbus bñ laborauerēt
 corpora. vt nec eoꝝ carnī aliqd corruptōis v̄lōis
 fūcūtatis. nec eoꝝ btitudini aliqd doloris et in-
 felicitatis possit accidere. **La. XX.**

p Rōnde nūc scrōy aie defunctoz. idō
 non hñt grauē mortē qua separe sunt
 a corpib suis: qz caro eoꝝ reqescit in spe: qd si-
 bicet sine villo iā sensu contumelias accepisse vi-
 deant. Nō em sicut platoi visū est. corpora obli-
 abeo sit pmissum qd nemine fallit: qd eis etiā de-
 capilloꝝ suoꝝ integratē securitatē dedit re-
 surrectōz corpori in qb multa dura p̄pessi sunt:
 nihil in eis vlt̄i tale sensu considerabili et pa-
 ritalē futurā. Si em carnēsuā nō oderant qd
 eā sue mēti infirmitate resistente spiritaliure obliuioē
 coerebāt: quātō magis eā diligūt etiā ip̄a sp̄i siderent
 ritale futurā. Hic em sp̄us carnis seruēs non in
 cogruē carnalē ita caro sp̄u seruēs recte ap-
 pellaſ spiritalis: nō qd in sp̄m pueret s̄cōndit
 li putat ex eo qd scptū est. Seminat corp' aiala:
 resurget corp' spiritale. s qd spiritui sumā et m̄-
 rabili obt̄pandi facilitate subdet. yscz ad im-
 plendā imortalitatis indissolubil securissimaz
 voluntatem oī molestie sensu oī incorruptibi-
 litate et tarditate detracta. Nō solū em nō erit
 tale qd nūc est in quis optima valitudie s nec
 tale quidez quale fuit in pmissis hoib an p̄ctū.
 Qui l̄ morituri n̄ essent nisi peccassent: alime-
 tist tñ vt hoīes vtebant: nondū spiritalia s ad-
 huc aialia corpora terrēa gestates. Que l̄ senio
 nō veteraserent vt necessitate p̄ducerent ad
 mortē: qd stat eis de ligno vite qd est in medio
 padificiū arbore vētita simul erat. mirabili dei-
 ḡa p̄stabat. tñ et alios sumebat cibos p̄ter vñā
 arborem qd fuerat iterdicta: nō qd ip̄a erat mo-
 lū. sed p̄pter cōmandandū pure et simplicē obe-
 dientie bonū: qd magna vñus est rōnalis crea-
 ture sub creatore dīo p̄stitute. Nā vñin nullum
 malū tangebat: pfecto si p̄hibitū tangeret: so-
 la inobedientia peccabat. Allebanū ḡalijs que
 sumebat: ne aialia corpora molestie aliqd esuriē-
 do ac sitiendo sentirent. De ligno aut vite p̄-
 pterea gustaba: ne eis mors vñdecuncis sub-
 reperet: vel senectute cōfecta decursis tempo-
 rum spacijs interirent: tanqz cetera essent ali-

XIII

mento illud sacramento: ut si fuisse accipiat lignū vite in paradiſo corporali: sic in spirituali h̄ est intelligibili paradiſo sapientia dei: de qua scriptū ē.

Propterea. Lignū vite est amplectētib⁹ eā.

La. XXI.
Uide nōnulli totū illū padisū vbi pīm̄tho
vī mīes ḡntes ḡnī h̄uani sancte sc̄p̄tē x̄i-
tate fuisse narrant: ad intelligibilia refe-
rūt: arboresq; illas & ligna fructifera ī vītutes vi-
te moresq; cōuertūt rāq; visibilia & corporalia illa
nō fuerint b̄ intelligibili signifiantib⁹ cā eo mō
dicta vel sc̄pta sint. Quasi pp̄f ea nō potuerit cē
padisus corporalis: q̄ pōt etiā spiritualis intelligi:
rāq; iō nō fuerit due mulieres agar & sara: & ex-

Gal. 4. illis duo filii abrae: yn⁹ de ancilla ali⁹ de libera:

q̄r duo testamento in eis figurata dīc ap̄ls: aut
iō de nulla petra moyse p̄cuienre aq; defluxerit

q̄r pōt illī figurata significatōe etiā x̄ps intelligi:
eodē ap̄lo dicētē: petra aut̄ erat x̄ps. Nō itaq;
phibet intelligi padisū vītā bonoꝝ: q̄ttuor eius

fūmia q̄ttuor vītutes: prudētiā: fortitudinē: tē
gantia: atq; iusticiā: & ligna ei⁹ oēs vītiles discipli-
nas: & lignoꝝ fruct⁹ mores pioꝝ: & lignū vite ip-
sā bonoꝝ oīm mīre sapientiā: & lignū scie boni

& mali: trāgrediā mādati experimentū. Denā em̄
pctōrib⁹ bene vītīq; qm̄ iuste p̄stituit de⁹. b̄ non

bono suo experit hō. Dicit h̄ etiā in ecclia intelligi:
vt ea melt⁹ accipiam⁹ rāq; p̄phetica iudicio p̄

cedentia futuroꝝ. Paradisū sc̄z ip̄am eccliaꝝ: si
cut de illa legi⁹ in cātico cāticoꝝ: q̄ttuor aut̄ pa-
disū fūmia q̄ttuor euāgelia: ligna fructifera san-
ctos: fruct⁹ aut̄ eoz opa eoz: lignū vite sanctuz

sc̄toꝝ vītīq; x̄pm: lignū scie boni & mali: p̄p̄iū vo-
lūtati arbitriū: nec ip̄o q̄p̄e hō diuina volūtate
x̄p̄ta: nisi p̄niciose vītīpōt: atq; ita dicit qd̄ ins-
tit: vītī inhēreat cōionib⁹ bono: an p̄p̄io dele-
ctet. Se q̄p̄e amans donat sibi: vt inde timori-
bus: meroribusq; p̄pler⁹ cātet i psalmo: si tū ma-
la sua sentit. Ad meiꝝ aīa turbata ē: correc̄tus

Ps. 4. Ps. 58. q̄ iā dicat: Fortitudinē mēā ad te custodiā. hec
& si q̄alia cōmodi⁹ dici p̄nt de intelligendo spirita-
lis padisū: nemīc phibete dicant: dū tū & histo-
rie vītas fidelissima rex gestor̄ narratōe cōmē-
data credat.

La. XXII.
Orpa ḡ iustoꝝ q̄i resurrectōe futa sūt:
neq; vīlo ligno īdigebūt q̄ fiat vt nullo
morbo vīlē necture iueterata morianē
neq; vīlis alīs corporib⁹ aliment⁹ qb⁹ esurēdi
ac sitiendi q̄liscūq; molestia decuitēt: qm̄ certoz
oī mō inuiolabili munere imortalitat̄ induent̄
vt nō nī velint possibilitate nō nccitate vescat̄.
Qd̄ ageli q̄ visibilis & tractabilis appentes: nō
q̄ idigebāt: b̄ q̄ volebat & poterat: vt hoīb⁹ cō-
gruen⁹ sui ministerij qdā h̄uānitate fecerūt: ne
q̄ em̄ in phātasmate āgelos edisse credendū ē-

q̄i eos hoīes hospitio suscepērūt: q̄uis vītī an-
geli eēt īgrātib⁹ p̄simili nob̄ indigētia vesci vi-
derent̄. Uī est qd̄ ait āgel⁹ in libro robie. Vide **Thob. 12**
batis me māducare: b̄ vīsu vīro videbat̄: id est
necessitate refeciendi corporis sic vos facitis me
cibū sumere putabit̄. H̄ si forte de angelis alīo
credibili⁹ disputari p̄t: certe fides x̄p̄ian a dīpo
saluatorē nō dubitat qd̄: etiā post resurrectionē
iā qdē in spirituali carne: b̄ tū vīda: cibū ac potū cū
discipulis sump̄t̄. Nō em̄ p̄tās b̄ c̄gestas edēdi
ac bibēdi talib⁹ corporib⁹ auferet̄. Uī & spiritualia
erūt: nō q̄ corpora eē desistēt b̄ q̄ spū viuificante
subsistent̄.

La. XXIII.

Uī sic corpora ista q̄ h̄ut aīam viuentē: n̄
dū spū viuificatē aīalīa dūr corpora: nec
tamen aīe sunt b̄ corpora ita illa spiritualia
vocantur corpora. Absit tū vt spūs ea credamus
futura: b̄ corpora carnis habitura subsistentiaꝝ
b̄ nullā tarditatē: corruptionemq; carnaleꝝ: spū
viuificatē passura. Tūc iā nō terrenus b̄ celestī
hō erit: nō q̄ corp⁹ qd̄ de tra factū ē nō ip̄m erit
b̄ q̄ dono celesti iā tale erit: vt etiā celo incole-
do nō amissa nā b̄ mutata q̄litate p̄ueniat. Pri-
m⁹ aut̄ hō de terra frenus in animā viuētēz fa-
ctus est: nō in spū viuificatēz: qd̄ ei p̄ obedien-
tī meritū seruabat̄. Tō corp⁹ ei⁹ qd̄ cibo ac po-
tu egebāt: ne famē afficeret̄ ac siti: & nō immor-
talitate illa absoluta atq; idissolubilit̄: b̄ ligno vi-
te a mortī nccitate phibebat̄: atq; in viuentis
flore retinebañ non spiritaleꝝ aīale fuisse nō du-
biū est: neque tū morit uīz: nisi in dei p̄dicentis
minantib⁹ sniam delinquendo corruisset. Et a
limentis qdē etiā eē padisū n̄ negat̄: a ligno tū
vite phibet̄: tardius esset tpe retuſtateq; finē-
dus. in eadū taxat vita: q̄ in corpore licet aīali
donec spiritale obedientie merito fieret: posset
in padiso nisi peccasset h̄t̄ p̄petuā. Quapropter
etiā si mortē itā manifestā qua sit aīe a corpo-
re separatio intelligamus simul significatā: i eo
qd̄ deus dixerat: qua die ederitis ex illo morte
mōriemini: non ideo debet absurdū viderit: q̄r
non eo p̄orsus die a corpore sunt soluti quo ci-
bū interdictum mortiferūq; sumperunt̄: eo q̄p
pe die mutata in deteri⁹ vītīataꝝ naīa atq; a li-
gno vite separatiōe iustissima: mortis in eis ēt
corporalis nccitas facta est: cū qua nos necessi-
tate natīsumus. Propter qd̄ apostolus non ait **Rom. 8.**
Corpus quidem moriturum est propter pecca-
tum: sed ait corpus quidem mortuū est: ppter
peccatum. spūs aut̄ vita est propter iusticiam.
Deinde subiungit. Si aut̄em spiritus eius qui
suscitauit christū a mortuis habitat in vobis: q̄ sus-
citauit christū a mortuis viuificabit̄ & mortalia
corpa vestra: per inhabitantē spūn eius in vobis.

Heb. 2.

Liber

bis. Tūc ḡerit corp⁹ in spm viuificantē: qd nūc
ē in aīam viuentē: tñ mortuū dicit apls: qz iā
moriendi necessitate cōstrictū est. Tūc qūt ita
erat in aīam viuentē: qz nō in spm viuificantē
vt tñ mortuū dici recte nō posset: qz nīsi ppetra
tionē pcti necessitatē moriēdi h̄e nō posset: cū

Gēn. 3. xō de⁹ t dicendo. Adam vbi es: mortē significa
Ibidem. uerit aīe: q̄ facta ē illo deserente: t dicēdo. Ter
ra es: t in terrā ibis: mortē significauerit corporis
q̄ illi sit aīa decedente: ppter ea de morte secun
da nībil dixisse credendū ē: qz occultā esse volu
it ppter dispensationē testamenti noui: vbi se
cūda mors aptissime declarat: vt pri⁹ ista mors
prima q̄ cōmuniſ ē oībus pderet ex illo vēisse
pctō: qd in uno cōmune factū ē oībus: mors ve
ro secūda nō vtiq̄ cōmuniſ ē oībus ppter eos
q̄ fm ppositū vocati sūt sc̄i: qz aīa psciuīt t pre
destinavit: sic aī apls cōformes fieri imagi filij
sui: vt sit ip̄e p̄mogenit⁹ in multis fratrib⁹ quos
a secunda morte p mediatorē dei grā liberauit.
In corpe ḡ aīali p̄mū hoīez factū: sic apls loqui
tur. Volens ab spiritali qd in resurrectiōe futu
rū est: b̄ qd nūc ē aīale discernere: seminat in q̄t

Rom. 8.
I. Cor. 15 inſco: ruptōe: surget in incorruptōe: seminat in
cōtumelia: surget in gloria: seminat in iſfirmata
te: surget in vītute: seminat corpus aīale: surget
corpus spiritalē. Deinde vt b̄. pbaret: si est in q̄t
corpus aīale: ē t spiritalē. Et vt qd eēt corp⁹ aīa
le onideret: sic in q̄t scriptū est. Factus ē p̄m⁹ hō
in aīaz viuentē. Isto iiḡit mō voluit onidere qd

Ibidem. sit corp⁹ aīale: qz quis sc̄ptura nō dixerit de p̄mo
hoīe q̄ est appellat. Adā: qn̄ illi aīa ſatu dei crea
ta est: t fact⁹ est hō in corpe aīali: s̄ fact⁹ est hō i
aīam viuentē. In eo ḡ sc̄ptū est. Fact⁹ est p̄mus

Ibidem. hō in aīam viuentē: voluit apls intelligi corpus
hoīis aīale Spiritalē at q̄c admodū itelligēdū
eēt: onidit addendo. Nouissim⁹ aīt adā in spm
viiuificantē: pculdubio p̄m signifcās: q̄ iam ex
mortuis ita resurrexit: vt morio ino deinceps n̄
possit. Deinde sequit⁹ t dīc. Ez nō p̄m⁹ qd spiri
tale est: s̄ qd aīale: postea spiritalē: vbi multo ap
tius declarauit se aīale corpus iſinuasse i eo qd
sc̄ptū est. Factū esse p̄mū hoīez in aīaz viuentē
spiritalē aīt in eo qd aīt. Nouissim⁹ adā in spm
viiuificantē. Prīus est em̄ aīale corp⁹: quale ha
bit p̄mus adaz q̄uis nō moriturū nīsi peccas
set: quale nūchabemus t nos hacten⁹ ei⁹ muta
ta vitiataq̄ natura: quaten⁹ in illo postea q̄ pec
cauit effectū est: vñ haberet iā moriendi necessi
tate: quale p̄ nobis etiā xp̄s habere dignat⁹ est
non quidē necessitate p̄ potestate: postea xō spi
ritale quale iā p̄cessit in xp̄o tanq̄ in capite n̄o
secutuz est autē in membris eius vltima resur
rectione mortuoz. Adiungit deinde apls: duo

rum iſtor̄ hoīm evidentissimā differentiā dices
Primus hō de terra terrenus: secundus hō de s̄. **Cor. 15**
celo celestis. Qualis terrenus: tales t terreni:
qualis celestis: tales et celestes. Et quō indu
mus imaginē terrent: induam⁹ t imaginē eius
qui de celo est. Hoc apls ita posuit: vt nūc qui
dez in nobis fm sacramentū regeneratiōis fiat:
sicut alibi dicit. Quotquot in ch̄r̄to baptizati **Sal. 3**
estis xp̄m induistis. Re aut̄ ipa tūc pficieſ: cū t
in nobis qd est aniale nascendo: spiritalē factū
fuerit resurgendo. Ut em̄ eiusdez verbis vtar
spes lui facti sumus. Induimus aut̄ imaginez **Rom. 8.**
terreni hoīis ppagatioē puaricatōis t mortis:
quā nobis intulit generatio: s̄ induimus imagi
nem celestis hoīis grā indulgentie viteq̄ ppe
tue: qd nobis p̄stat regeneratio: nō nīſ p̄ medi
atorē dei t hoīem hoīem xp̄m iſum: quē celeſtē
homiez vult intelligi: qz de celo venit: vt terre
ne mortalitatis corpe vestireſ: qd celeſtā imor
talitate vestireſ. Celeſtes vero ideo appellat: et
alios qz fiunt p̄ grām mēbra eius: vt cuž illis sit
vnus xp̄s velut caput t corpus. Hoc in eadem
ep̄la evidentius ita ponit. Per hoīem mors: et **I. Cor. 15**
phominē resurrectio mortuoz. Sicut em̄ i adā
om̄es moriunt: ita t in xp̄o om̄es viuificantur.
Iam vtiq̄ in corpe spiritali qd erit in spm viu
ificantē: non quia om̄es q̄ in adā moriunt: mem
bra erūt xp̄i: ex illis em̄ multo plures secunda
in eternū morte plectent: s̄ ideo dictuz ē om̄es
atq̄ om̄es: qz sicut nemo corpe spiritali nīſ in adā
moriſ: ita nemo corpe spiritali nīſ in xp̄o viuifi
cat. Proinde neq̄ putandū est nos in resurre
ctiōtale corporis hituros q̄le habuit hō primus
ante pctiū: neq̄ illud qd dictū est. Qualis terre
nus tales t terreni: fm illō intelligendū est qd
factū est admīſſiōne pcti. Nō n̄ existimandū ē
cū priusq̄ peccasset spiritalē corpus habuisse: t
pcti merito in aīale mutatū: Ut em̄ hoc p̄teſ
parū attendunt tanti verba doctoris q̄ait. Si **Ibidem**
est corpus aīale: est et spiritalē: sicut scriptū ē.
Primus homo adam factus est in animā viuen
tem: secundus hō in spiritū viuificantē. Unq̄
h post peccatū sc̄m ē: cū sit ista hoīis p̄ma p̄ditio
de qua beatissimus apls ad corp⁹ aīale mōstrā
dū h̄ testimonii legis allūpſerat. **La. XXIII.**
Ade t illud parū p̄ſiderare quibusdam
vīlum est: in eo qd legit. Inspirauit de
in faciē hoīis spm vīte t fact⁹ est hō i aīaz **Gen. 2**
viuentē: nō tūc animā primo homi data: s̄ eaq̄ q̄
iam inerat spū sancto viuificantā. Mouet eī eos
q̄ dñs iſus postea q̄ resurrexit a mortuis iſuf
flauit: dicens discipulis suis. Accipite spm sc̄m
ē. Unde tale aliqd existimat factū: quale tū cscm
ē: quasi t hic securus euāgelistā dixerit. Et fa

XII

etis sit in aiam viuentē. Quod qdē si dictū eēt
 h̄ intelligerem⁹: q̄ aia⁹ quedā vita sit spūs dī:
 sine q̄ aie rōnales mortue deputāde sūt: q̄uis
 ea p̄ntia viuere corpora videant. H̄z nō ita sc̄m
 q̄n est cōditus h̄: satis ip̄a libri verba testant
Gene. 2. q̄ ita se h̄nt. Et formauit deus hoīem puluerez
 de terra. Qd̄ quidā plani⁹ interptandū putan
 tes dixerūt. Et fixit deus hoīem de limo terre
Ibidem. qm̄ supius dictū fuerat. Fons aut̄ ascendebat
 de terra t̄ irrigabat oēm faciē terre: vt ex hoc
 limus intelligentus videre h̄uore sc̄z terraq̄
 cōcretus. Ubiem h̄ dictū est: p̄tinuo sequitur
 Et formauit deus hoīem puluerē de terra: sic
 greci codices h̄nt: vñ in latinā lingua sc̄ptura
 ip̄a p̄uersa est. Huie aut̄ formauit siue fixit q̄s
 dicere voluerit qd̄ grece d̄r̄ eplasten: ad rē ni
 hil interest: magis tñ p̄prie d̄r̄: fixit. H̄z ambi
 guitas vīsa est deuitanda eis q̄ formauit dice
 re maluerūt: eo q̄ in latina lingua illud magis
 obtinuit p̄suetudo: vt h̄ dicat singere q̄ aliqd
 mendacio simulatē p̄ponit. Hunc igit̄ formatū
 hoīem de terre puluere siue limo. Erat em̄ pul
 uis humect̄ h̄uc inquā vt exp̄ssiū dicā sic sc̄ri
 ptura locuta est: puluerē de terra: aiale corp⁹
Ibidem. factū eē docet apl̄s cū aniam accepit. Et fact⁹
 est iste h̄ in aiam viuentē: id ē format⁹ iste pul
 uis fact⁹ est in aiam viuentē. Jā inquiūt habe
 bat aiam alioq̄ nō appellare h̄ h̄ qm̄ h̄ nō est
 corpus solū vel aia sola: s̄ q̄ ex aia p̄stat t̄ corpe
 Hoc quidē verū ē q̄ nō tot⁹ h̄ sp̄s melior aī a
 est: nec tot⁹ h̄ corpus: s̄ inferio: hoīs ps est: s̄
 cū est vtrūq̄ iunctū: simul h̄ hoīs nomen: qd̄
 tñ t̄ singula nō amittūt: etiā cū de singulis loq
 mur. Quis em̄ dicere p̄hibet quotidiani qdaz
 lege sermōis: h̄ ille defunct⁹ est. t̄ nūc in reqe
 ē vel in penis: cū de ania sola possit h̄ dici: t̄ illo
 aut illo loco h̄ ille sepult⁹ est: cū h̄ nisi de solo
 corpe nō possit intelligi. In dicturi sūt sic loqui
 sc̄pturā nō solere diuinā: Namō dō illa ita nob̄
 in h̄ attestat: vt etiā cū duo ista p̄iūcta sūt: t̄ vi
 uit h̄: tñ etiā singula hoīs vocabulo appelleat;
 aiam sc̄z interiorē hoīez: corp⁹ dō exteriorē ho
 minē vocās: tāq̄ duo sint hoīes: cū simul vtrū
 q̄ sit h̄ vñ. H̄z intelligentū ē fm̄ qd̄ dicat h̄
 ad imaginē dei: t̄ terra h̄ atq̄ itur⁹ in terrā. Il
 lud em̄ fm̄ aiam rōnale d̄r̄: quale de⁹ insufflā
 do vel si cōmodi⁹ d̄r̄ inspirādo indidithoi : id ē
 hoīs corp⁹: h̄ aut̄ fm̄ corp⁹ quale hoīem de⁹ fin
 xit ex puluere: cui data est aia vt fieret corpus
 aiale: id est h̄ in aiam viuentē. Quapropter
 in eo qd̄ dñs fecit: qñ insufflavit dices. Accipi
 te sp̄nsanciū: num̄ h̄ intelligi voluit q̄ sp̄s: s̄
 nō tñ sit p̄ris: verūctiam vñigeniti ip̄ius sp̄s
 Idē ip̄e q̄p̄e sp̄s est p̄ris t̄ filij: cū quo est tri

nitas pater t̄ filius t̄ sp̄ssanc⁹: nō creatura s̄
 creator. Acq̄ em̄ flatus ille corpus de carnis
 ore pcedens substāria erat sp̄ssanciū atq̄ na
 tura: s̄ poti⁹ significatio q̄ intelligerem⁹ vt dixi
 sp̄nsanciū p̄r̄ eē filioq̄ coem: q̄ nō sūt eis singul
 singuli: s̄ vñus amboz est. Semper aut̄ iste sp̄s
 in sc̄pturā sanctis greco vocabulo pneuma d̄r̄
 sic eū t̄ h̄ loco dñs appellavit: qñ eū corporalis sui
 oris flatu significās discipulis suis dedit: t̄ loci
 oībus diuinorū eloquioz nō mibi aliter vñquā
 nuncupat⁹ occurrit. Hic dō v̄bilegit̄. Et fixit
 deus hoīem puluerē de terra: t̄ insufflavit siue
 spirauit in faciē ei⁹ sp̄m vite: nō ait grec⁹ pneu
 ma qd̄ solet dici sp̄ssanc⁹ s̄ pnoen: qd̄ nō men
 in creatura q̄ in creatorē freq̄nti⁹ legit̄: vñ nō
 nulli etiā latini p̄p̄ differentiā: h̄ vocabulū nō
 sp̄m s̄ flatū appellare maluet. Hoc eū t̄ in gre
 co: etiā illo loco apud esaiam: vbi deus dīc. oēz **Elaie 42**
 flatū ego feci. oēm aiam sine dubitatō signifi
 cat. Qd̄ itaq̄ grece pnoen d̄r̄: n̄t̄ aliq̄ flatū
 aliq̄ sp̄m: aliq̄ inspirationē vel aspirationem
 etiā aim interptatiūt. Pneumā dō nun
 quā n̄t̄ sp̄m: siue hoīs: de quo ait apl̄s. **Quis 1. Cori. 2.**
 eox scit hoī q̄sūt hoīs n̄t̄ sp̄s hoīs q̄ in ip̄o est
Huie pecoris: sic in salomonis libro sc̄ptū ē. q̄s
 scit si sp̄s homis ascendat sursū in celū t̄ sp̄s
 pecoris descendat deorsū in terrā. **Huie istum**
 corporeū q̄ etiā vent⁹ d̄r̄: n̄t̄ ei⁹ hoc nomen est
 vbi in psalmo canit̄. Ignis: grādo: nix: glacies
 sp̄s tempestat⁹. **Huie iā nō creatū s̄ creatorē:** **P̄s. 148**
 sic est de q̄ dicit dñs in euāgelio. Accipite spiri
 tūsanctū eū in corpe sui oris significans flatū **Joh. 2. 0.**
 Et vbi ait. Ite baptizate oēs gētes in noīe pa
 tris t̄ filij t̄ sp̄ssanciū. vbi ip̄a trinitas excellen
 tissime t̄ evidentissime cōmendata est. Et vbi
 legit̄. Deus sp̄s est. Et alijs plurimis sacrarū
 līfaz locis. In his q̄p̄e oībus testimonijs sc̄ptū
 raz q̄ntū ad grecos attinet nō pnoen videm⁹
 scriptū eē s̄ pneuma: quātū aut̄ ad latinos nō
 flatū s̄ sp̄m. Quapropter in eo qd̄ scriptū est. In
 spirauit: vñsimagis p̄p̄rie dicendū est: insuffla
 ur in faciē ei⁹ sp̄m vite: si grec⁹ nō pnoen sic ibi
 legit̄ s̄ pneuma posuisset: nec sic esset p̄nis vt cre
 atore sp̄m: q̄ p̄p̄rie d̄r̄ in trinitatesp̄ssanc⁹ in
 telligere cogeremur: qñquidē pneuma vt di
 ctū est: non solū de creatorē s̄ etiā de creatura
 dici solere manifestū est. H̄z cū dixisset inquiūt
 sp̄m: nō adderet vite: nisi illū sp̄nsanciū veller
 intelligi. Et cū dixisset. Fact⁹ est h̄ in aia⁹: nō **Gene. 1.**
 adderet viuentē: nisi aia vīta significaret: q̄ illi
 diuinitus imparit̄ dono sp̄s dei. Lī ei viuat
 aia inquiūt p̄p̄rio siue vite mō: qd̄ opus erat ad
 dere viuentē: nisi vt ea vīta intelligeret q̄ illi p̄
 sp̄nsanciū dat̄. Hoc qd̄ ē aliud nisi diligenter

Liber

phūana suspitione extendere: t scpturas stās
nō intelligentē attēdere: Quidei magnū erat
non ire longius: s in codē libro ipo paulo supi
legere: Producat terra aīam viuētē: qñ ani
mātia terrestria cūcta creatā sūt: Deinde ali
qntis infposit: in eodē m̄ ipo libro: qd magnūz

Gēn. 5. erat aduertere quod scptū ē. Et oīa q hñt spm
vite t oīs q erat sup aridā mortu'ē: cū insinua
ret oīa q viuebat in fra perisse diluicio: Si ḡ et
aīam viuētē t spm vite etiā in pecorib⁹ inuēci
mūs: sic loqui diuina scptura p̄sueuit: t cū h̄ q̄z
loco vbi legit. Dia q hñt spm vite: si grec⁹ pneu
mia: s pnoen dixit: cur nō dicim⁹: qd op⁹ erat vt
adderet viuētē cū aīa nisi viuat esse nō possit
Aut qd op⁹ erat vt adderet vite: cū dixiss spm
H̄ intelligim⁹ spm vite: t aīam viuētē scptu
rā suo more dixisse: cū aīali: id ē corpa aīata vel
let intelligi qb⁹ inesset p̄ aīam p̄spicu⁹ iste etiāz
corpis sc̄lus. In hoīis aut̄ p̄ditiō obliuiscim⁹
quēadmodū loqui scptura p̄sueuerit: cū suo pr
sus more loeuta sit: quo insinuaret hoīez etiāz
rōnali aīa accepta: quā nō sic alia carnīū aq̄s
t fra p̄ducentib⁹: s deo flante creatā voluit in
teligi: sic tū factū vt in corpe aīali qd fit aīia in
eo yuente sic illa animalia yuere: de qbus di
xit: Producat terra animā viuētē: t q̄tidez
dixit habuisse in se spm vite: vbi etiā in greco nō
dixit pucumia s pnoen: nō vtiqz spm sanctū: sed
eoz p̄iam tali exp̄mens noīe. Si n̄ dei flat⁹ in
quāt̄ dei ore exisse intelligit: quez si aīam cre
diderim⁹. Pseōnis erit vt eiusdē fateamur cēs
stantie: parem̄qz illi⁹ sapientie q̄ dicit. Ego ex
ore altissimi pdiui. Nō quidē dixit sapientia ore
dei est flat⁹ se fuisse. Fexi⁹ ore pdisse. Si autē
nos possumus: nō de nīra natura q̄ hoies sum⁹
s de isto aere circūfuso quez spirādo ac respirā
do ducimus ac reducim⁹ flatū facē cū sufflam⁹
ita oipotens de⁹ nō de sua natura nēqz de sub
iacenti creatura: s etiā de nihilo potuit facē fla
tū quez cor: p̄ hoīis inserendo inspirasse vel in
sufflasse p̄uenientissime dicit⁹ est: incorpus in
corpū: s imutabilis mutabilez: qz nō creatus
creatū. Vlerū tū vt sciāt isti q̄ de scpturā loq̄ vo
lunt: t scpturā locutiōes nō aduerterūt: nō hoc
solū dici exire ex ore dei qd est eq̄lis eiusdemqz
nature audiāt vel legat. qd deo dicente scptū

Gēn. 1. xit. Producat terra animā viuētē: t q̄tidez
dixit habuisse in se spm vite: vbi etiā in greco nō
dixit pucumia s pnoen: nō vtiqz spm sanctū: sed
eoz p̄iam tali exp̄mens noīe. Si n̄ dei flat⁹ in
quāt̄ dei ore exisse intelligit: quez si aīam cre
diderim⁹. Pseōnis erit vt eiusdē fateamur cēs
stantie: parem̄qz illi⁹ sapientie q̄ dicit. Ego ex
ore altissimi pdiui. Nō quidē dixit sapientia ore
dei est flat⁹ se fuisse. Fexi⁹ ore pdisse. Si autē
nos possumus: nō de nīra natura q̄ hoies sum⁹
s de isto aere circūfuso quez spirādo ac respirā
do ducimus ac reducim⁹ flatū facē cū sufflam⁹
ita oipotens de⁹ nō de sua natura nēqz de sub
iacenti creatura: s etiā de nihilo potuit facē fla
tū quez cor: p̄ hoīis inserendo inspirasse vel in
sufflasse p̄uenientissime dicit⁹ est: incorpus in
corpū: s imutabilis mutabilez: qz nō creatus
creatū. Vlerū tū vt sciāt isti q̄ de scpturā loq̄ vo
lunt: t scpturā locutiōes nō aduerterūt: nō hoc
solū dici exire ex ore dei qd est eq̄lis eiusdemqz
nature audiāt vel legat. qd deo dicente scptū

Eccī. 24. est. Pm̄ tepidus es: t neqz calidus neqz frig
dus incipiā te euomere ex ore meo. Nulla itaqz
ca est: cur aptissime loq̄nti resistam⁹ apostolo:
vbi ab spiritali corpe corp⁹ aīale discernens: id
est ab illo in quo futuri sumus: hoc in quo nunc
sumus: ait: Seminat corp⁹ aīale: surget corp⁹
spiritale: si est corp⁹ aīale ē t spiritale: sic scptuz
est. Fact⁹ est prim⁹ hō adā in aīam viuētē: no

uissim⁹ adā in spm viuificantē: s nō p̄mū qd spi
ritale est: s qd aīale: postea qd spiritalē Prim⁹
hō de fra fren⁹: scdus hō de celo celest⁹. Quā
terrenus tales t terreni: t q̄lis celestis tales et
celestes: t quō induim⁹ imaginē freni: indua
mus t imaginē ei⁹ qd de celo est. De qbus oīb⁹
ap̄licis verbis sup̄ius locuti sum⁹. Corpus igit
aīale in quo p̄mū hoīem adā factū eē dicit ap̄ls
sicerat factū: nō vt moriōino nō posset: s vt nō
moreref nisi hō peccasset. Nā illud qd spiritalē
uificatē spiritalē erit et imortale moriōino nō
poterit: sicut aīa creatā ē imortalis: q̄licet p̄ctō
mortua phibeat carens quadā vita sua: h̄ ē dci
spū: q̄ etiā sapien⁹ t bēc viuere poterat: tñ p̄p̄
quadā licet misera vita sua si desinit viuere: qz
imortalis est creatā. Si etiā desertores ange
li licet fī modū quendā mortui sūt peccando
qz fontē vite deseruerūt: q̄de⁹ ē: q̄ nō peccādo
sapienter beateqz poterāt viuere: tñ nō sic mo
ri potuerūt vt oīo desisterēt viuere atqz sensi
re: qm̄ imortales creati s̄t: atz ita i scdaz mortē
post vltimū p̄cipitabnf iudiciū: vt nec illici
ta careāt: q̄i quidē etiā sensu cū in dolorib⁹ fu
turi sūt nō carebūt. Sed homines ad dei grāz
ptinentes ciues sanctor̄ angeloꝝ in beata vi
ta manentū: ita spiritalibus corib⁹ induen
tur: vt neqz peccent amplius neqz moriant̄: ea
tñ imortalitate vestiti: q̄ sicut angelox ncc pec
cato possit auferri: natura quidē manente, car
nis sed nulla oīo carnali corruptibilitate vel
tarditate remanente. Sequitur autē questio
necessario pertractanda: t dño deo veritat̄ ad
iuante soluenda. Si libido mēbroꝝ in obedie
tiū ex p̄ctō inobedientie in illis primis homib⁹
cū illos diuina grā deseruisse exorta est: vnde
in suam nuditatem oculos aperuerunt: id ē eaz
curiosius aduerterunt: t quia impudens mot⁹
voluptatis arbitrio resistebat pudenda tex
runt: quomō essent filios, p̄pagaturi s̄t vt crea
ti fuerant sine preuariatione mansissent. Sed
quia t liber iste claudendus est: nec tanta ista
questio in sermonis angustias coartanda: i cū
qui sequitur cōmodiore disputatiōe differat.

Explicitus est liber tertius decimus.